1847. N°. 110.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag avond.

MAANDAG, 13 SEPTEMBER.

De Prijs der Courant is ƒ 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 11 September.

De *Arnhemsche Courant* berigt dat er *Mémoires concernant la cour et le Gouvernement des Pays-Bas* te Brussel ter perse zouden zijn, om eerstdaags te worden uitgegeven. Dit blad meldt dat men in dit werk wetenswaardige bijzonderheden verwacht te vinden, onder anderen omtrent den vorigen Spaanschen Gezant, den Ridder de Bazo, die zich den haat van den Bisschop van Gerra, te Tilburg, had op den hals gehaald, door zijne vrije uitlatingen over personen en zaken.

— Het Corps Diplomatique heeft aan den Ridder de Bazo, welke eergisteren morgen van Rotterdam per stoomboot naar Antwerpen vertrokken is, om van daar zijne reis naar Madrid voort te zetten, eene allerprachtigste gouden doos ten geschenke gegeven, als een bewijs van achting, welke hij zich gedurende zijn verblijf als Gezant van Spanje verworven had.

— Het is na het eerste verband gebleken dat het gekwetste been van den conducteur Smit niet behoeft te worden afgezet, en zijne genezing gaat naar wensch voort.

's GRAVENHAGE, 11 September.

Ter aanvankelijke voldoening aan het Koninklijk besluit van den 30sten April 1847, betreffende de intrekking der Muntbiljetten van Twintig Gulden, en gegrond op de wet van den 18^{den} December 1845, is ter Algemeene Rekenkamer overgebragt voor eene som van vier millioen vier maal honderd duizend gulden aan zoodanige ingetrokken Muntbiljetten, die, bij het collegie onbruikbaar gemaakt, aldaar zullen blijven berusten tot de vernietiging overeenkomstig den inhoud van het 7de artikel van opgenoemde wet zal kunnen plaats hebben, wanneer van die vernietiging op nieuw zal worden kennis gegeven.

— Z. K. H. de Prins van Oranje geeft bijna dagelijks diners, waartoe het Corps Diplomatique, de Ministers en onderscheiden aanzienlijke personen genoodigd worden.

— De Minister van Oorlog zal op Dingsdag den 14^{den} dezer geen gehoor verleenen.

ROTTERDAM, 10 September.

Wij vernemen dat het antwoord aan de handelaren ter dezer stede door den Minister van Koloniën, op hun verzoekschrift wegens den verkoop van de Banka-tin gegeven, luidt als volgt:

Heeft goedgevonden aan de adressanten te kennen te geven, dat het departement van koloniën zich ten eenen maal ongehouden acht, om eenig bepaald antwoord te geven op de door hen gedane vragen en verzoeken.

— Ten opzigte van Mgr. Ferrieri, Zaakgelastigde van de H. Stoel bij ons Hof, en Vice-Superior van de Nederlandsche missie, meenen wij te kunnen verzekeren dat hij zal vervangen worden door een diplomaat met den rang van Internuntius, en dat de tegenwoordige Internuntius te Rio-Janeiro bestemd is tot vervulling dier betrekking, terwijl Mgr. Ferrieri daarentegen in diens plaats eene zending naar Rio-Janeiro zou ontvangen.

— Men verzekert, dat in plaats van Mgr. J. Ferrieri, tot andere bestemming geroepen, tot vice-superior der Hollandsche zending door Z. H. den Paus benoemd is Mgr. Zwysen, Bisschop van Gerra *in partibus*, thans te Tilburg.

AMSTERDAM, 10 September.

Aan het etablissement der Heeren Paul van Vlissingen en Dudok van Heel, is door de Frankforter Stoomsleepboot-Maatschappij, voor de vaart op den Rhijn en Main, wederom eene zeer belangrijke bestelling gedaan, van eene ijzeren stoomsleepboot van 200 paardenkracht, eene dito van 100 paardenkracht en acht stuks ijzeren ligterschepen. Reeds vroeger was aan dezelfde maatschappij, door voornoemde Heeren bereids geleverd 2 ijzeren stoomsleepbooten, ieder van 200 paardenkracht, en 19 ijzeren ligterschepen.

ARNHEM, 9 September.

Heden had alhier plaats de uitspraak van het vonnis, door het Prov. Geregtshof van Gelderland, in zake J. A. Mensink, tapper te Groenlo, beschuldigd van op den 19^{den} April jl., voor de Arr.-Regtbank te Zutphen, in zake Jan ter Linde, valsch getuigenis te hebben afgelegd enz.; de beklaagde aan voorn. daad schuldig verklaard wordende, is dien ten gevolge veroordeeld tot eene gevangenisstraf van vijf achtereenvolgende jaren, en eerloosverklaring gedurende dien tijd.

In deze zaak was Jan ter Linde, als getuige opgeroepen, die bij deze gelegenheid omstandig moet verhaald hebben, (wordt uit Zwolle geschreven), hoe hij gekomen was tot de poging om den Kapelaan Gepkens onschuldig te doen schijnen, zijnde hij daartoe vooral overgehaald en onderrigt door den Kapelaan Warninck en den Advocaat Reigers; deze verklaring van ter Linde, is op last des Voorzitters door den Griffier op 't notulenblad aangeteekend, en zal welligt tot nieuwe regtsvervolgingen leiden.

GRONINGEN, 8 September.

Wij vernemen dat D^{s}. J. C. Manssen, Pred. bij de Ev. Luth. gemeente te Kampen, het op Z. Wel-Eerw. naar herwaarts uitgebragt beroep heeft aangenomen.

— Uit een gisteren van wege den Kerkeraad der Nederd. Herv. gemeente aan de huizen afgegeven verslag, waarbij tevens de gelegenheid tot inschrijving ten behoeve der armen, wordt gegeven, blijkt dat de armverzorgers niet langer in staat zijn om te voorzien in den nood der behoeftigen, dewijl er reeds op den 1sten Julij jl. een te kort van ƒ 7,453.66 bestond. Dit nadeelig saldo kan wel bij niemand verwondering baren, wanneer men er op let, hoe in bedoeld verslag gezegd wordt, dat het getal der bedeelden, dat in 1842 een getal van 2,626 bedroeg, in 1846 reeds tot 5,075 was aangegroeid, en in dit jaar nog grooter zal wezen. Van den 1sten Januarij tot den 1sten Julij 1847, bedroegen de ontvangsten nagenoeg ƒ 28,438.38; de uitgaven daarentegen ƒ 35,891.99, waaronder echter een te kort van het vorige jaar ad ƒ 4,188.66; terwijl er in het begin van 1844 nog een voordeelige staat van ƒ 1,326.21 was. Het thans bestaande te kort zal nu geheel moeten worden aangezuiverd, zullen de armverzorgers aan hunne roeping kunnen beantwoorden; maar ook de meergegoeden gaan gebogen onder zware lasten, en met rassche schreden nadert de winter. Er moet geholpen worden, dat is klaar, maar God geve, dat men eindelijk toch eens verstandig leerde worden, minder gaf en meer liet verdienen, en ook naar gelang van omstandigheden, meer gaf en minder verkwistte.

's HERTOGENBOSCH, 9 September.

Z. M. heeft voor zijne rekening doen aankoopen het uitgestrekte buitengoed van den Heer M^{r}. B. Hartogensis, te 's Hage, gelegen te Vught, genaamd *Vlijt en Zegen*, vroeger behoord hebbende aan de kloostervereeniging der Karthuizers. Ook zijn tot verhoogde prijzen voor rekening van den Koning aangekocht de landerijen, benoodigd tot het opwerpen van de lunet N°. 8, behoorende tot het verschanst legerkamp Koning Willem II, welke gronden vervolgens wederom tegen de vroeger gedane taxatie door Z. M. aan het land zullen worden overgegeven, waardoor processen tot onteigening ten algemeenen nutte zullen worden vermeden; op gelijke wijze moet ook Z. M. gehandeld hebben met de gronden, thans gebruikt wordende tot het opwerpen der lunet N°. 6.

TILBURG, 8 September.

Het bouwen van het nieuwe paleis voor Z. M. den Koning is reeds vier ellen boven den grond gevorderd, en als eene bijzonderheid wordt hierbij gevoegd, dat de meeste steenen welke aan dat paleis gebruikt worden op des Konings eigen steenbakkerij aldaar gebakken worden.

— Men verneemt dat onze geleerde stadgenoot D^{r}. G. D. J. Schotel, zich alhier onledig houdt met het onderzoek der beroemde kabinetten van handschriften en oudheden, nagelaten door C. van Alkemade en P. van der Schelling. Deze kabinetten bevatten eene reeks van ongebruikte en allerbelangrijkste bronnen over de vaderlandsche geschiedenis, munt-, zegel-, oudheidkunde, heraldiek, enz. Men vindt er ook naauwkeurige beschrijvingen der steden, heerlijkheden, ongedrukt en uit echte oude bescheiden geput; een schat van autographien uit de 16de en 17de eeuw, een gedeelte van het oude archief van de abdijen Rhijnsburg en van Leeuwenhorst, waaronder stukken uit de 12de, 13de, 14de en 15de eeuw, enz., vele nagelaten handschriften van Johannes Snecanus, Pancras Castricon, Scriverius, Oudaan, Paats, Hesselius, Burmannus II, Pars, van Arckel, D^{r}. van Hoogstraten, Philippus à Limborch, A. Relandus enz. Bijzondere opmerkzaamheid trekt eene keurige beschrijving der beide genoemde abdijen, geheel voor de pers bearbeid; eene collectie brieven der abdissen en nonnen van Leeuwenhorst; de originele acte

van het Verbond der geconfedereerde Edelen tegen de Hertog van Alva, gezegeld met de zilver vergulde medaille van de bedelnap en met de originele onderteekeningen, 1567; commissie van Z. Exc. tot het houden der staatsvergaderingen te Dordrecht in 1575; admiraliteits-commissie van Pieter Pietersz. Hein, enz., benevens vele oude drinkkannen en andere kostbare rariteiten. Het is te wenschen dat de Heer Schotel het publiek nader met den schat, die te koop zal worden aangeboden, bekend make.

MAASTRICHT, 8 September.

Bij het Koninklijk Athenaeum alhier staan begeven te worden de plaatsen: 1°. van onderwijzer in de Nederduitsche en Hoogduitsche talen en geschiedenis, op eene vaste jaarwedde van ƒ 1000; 2°. van onderwijzer in de wiskunde in de lagere klassen, op eene vaste jaarwedde van ƒ 850; 3°. van onderwijzer in de Engelsche taal, op eene vaste jaarwedde van ƒ 700; 4°. van onderwijzer in het boekhouden, den koopmansbrievenstijl, de kantoor-usantiën, handelstermen, wisselrekening en beginselen van handelsregt, op eene vaste jaarwedde van ƒ 850; 5°. van onderwijzer in de teekenkunst, op eene vaste jaarwedde van ƒ 250. Ten einde den onder 1°. vermelden leerstoel te kunnen bekleeden, wordt de graad van doctor in de wijsbegeerte en letteren vereischt; terwijl voor de overige plaatsen ten minste het bezit wordt gevorderd van de bevoegdheid tot het geven van het op te dragen onderrigt, ingevolge de verordeningen op het onderwijs. Zij, die naar bovenvermelde leerstoelen wenschen te dingen, zijn uitgenoodigd om uiterlijk vóór den 30sten dezer hunne aanvragen, vergezeld van de noodige bescheiden, aan den Raad van Bestuur vrachtvrij in te zenden.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

WEST-INDIE.

In berigten van Jamaica wordt geklaagd over groote droogte, waardoor de gewassen grootendeels op de velden verschroeiden; ook op Antigua was dit het geval. — Wegens gebrek aan scheepsruimte waren de koopwaren zoodanig opeengestapeld, dat men er geen raad mede wist.

— Den 14den Julij had een verschrikkelijke dwarlwind, vergezeld van regen, hagel, donder en aardschuddingen vele verwoesting te Lucea veroorzaakt; de zee begon plotseling te koken en steeg verscheiden voeten.

RUSLAND.

PETERSBURG, 31 Augustus.

De Regering heeft hospitalen voor 700 cholera-zieken te Astrakan laten oprigten, omdat zij gevreesd was, dat deze stad door die plaag zou bezocht worden, wegens hare scheepvaart en gemeenschap met de Kaukasische gewesten. De ziekte is er ook werkelijk uitgebroken, doch in ligten graad. Ook heeft de Regering bevel gegeven, om in de gouvernementen Saratow, Woronesch en Cherson de noodige maatregelen te nemen.

— De Wetenschappelijke Commissie van het Ministerie der Rijks domeinen, heeft prijsvragen uitgeschreven voor Staatshuishoudkundige beschrijvingen der Gouvernementen; de belooningen bestaan in gouden medailles van 300 en 150 zilv. r. De bekroonde werken zullen op kosten van het Ministerie gedrukt worden en de schrijver 300 present-exemplaren ontvangen, met het regt om de volgende drukken voor eigen rekening uit te geven.

— Sedert drie dagen bevindt zich de Heer Cobden alhier; hij zal eerst nog Moskau bezoeken en dan naar Engeland terug keeren.

GRIEKENLAND.

De inzameling der krenten is overal gunstig afgeloopen, zoowel wat de hoeveelheid als de hoedanigheid betreft. Het bedrag wordt op 80 mill. ℔ begroot, waarvan alleen 60 millioen op de Jonische eilanden zijn gewonnen. De prijs zal door dezen overvloed aanmerkelijk dalen.

SPANJE.

MADRID, 3 September.

In het officiëel opstel dat de nieuwe Ministers aan de Koningin hebben aangeboden, betuigen zij H. M. hun leedwezen over de partijzucht die het land verscheurt, zij zullen trachten de orde en het gezag der wetten te doen eerbiedigen, daartoe de geschikste ambtenaren te kiezen, voorts schadelijke belastingen hervormen, den handel vrijheid geven, landbouw en nijverheid aanmoedigen, door de uitvoering der verpligtingen van den staat, het openbaar crediet verzekeren, domeinen die den staat niets opbrengen, vruchtbaar maken, het bestuur en regtbanken op goeden voet brengen, en bovenal alle vorige verdeeldheden doen vergeten, om uit de oude partijen eene monarchie te doen opstaan, die door vrijzinnigheid en verlichting eene waardige plaats in de rij der rijken van Europa zal beslaan.

— De Koningin heeft eene algemeene amnestie voor alle staatkundige uitgewekenen uitgevaardigd; alle regtsvervolgingen ter zake van staatkundige misdrijven, zullen worden gestaakt, uitgezonderd die wegens de misdaad van gewapenden opstand. Zij die onder Don Carlos hebben gediend zullen niet, dan onder uitdrukkelijke magtiging van H. M., zich mogen ophouden in Katalonie, Arragon, Navarra en de Baskische gewesten.

— Espartero, die in het besluit van amnestie begrepen is, zal door de Koningin tot Senator benoemd zijn.

— Tot Minister van Justitie is benoemd de Heer Goyena, lid van den Senaat.

— De zaken in Katalonie zijn nog zeer ongunstig, daar de magt der opstandelingen meer en meer toeneemt. De Generaal Concha, die uit Portugal is teruggekeerd, zal er met eene aanzienlijke legerbende worden heengezonden.

ITALIE.

ROME, 30 Augustus.

Het berigt dat de *Gazetta di Genova* had medegedeeld, als zouden de Jesuiten 5,000 scudi hebben gegeven voor de uitrusting der burgerwacht alhier, is geheel onwaar. Waar zouden ook die Heilige Vaders in hunne armoede, zulk een som van daan halen, en dat nog met zulk een doel?

SARDINIE.

TURIN, 4 September.

Men spreekt hier van eene verandering in het Ministerie, waardoor de invloed van de partij die de Jesuiten voorstaat, in het staatsbestuur een einde zou nemen.

ZWITSERLAND.

De Landdag heeft in zijne zitting van den 3den dezer zijne beraadslagingen over de aangelegenheid der Jesuiten ten einde gebragt. Het te dier zake door Zürich gedane voorstel was van den volgenden inhoud:

De Landdag, in overweging nemende dat de artt. 1 en 8 van het bondsverdrag aan den Landdag het regt verleenen en den pligt opleggen om voor de inwendige veiligheid en de handhaving van rust en orde zorg te dragen;

Voorts in overweging nemende, dat deze door de Jezuiten in gevaar gebragt wordt, en dat bepaaldelijk het aanwezen dier orde in een kanton hetwelk op zijne beurt met het eedgenootschappelijk bewind belast wordt, met de rust en orde in het eedgenootschap onbestaanbaar is,

besluit:

1°. De Landdag moet zich van wege het eedgenootschap deze zaak aantrekken.

2°. Lucern, Schwyz, Freiburg en Wallis worden uitgenoodigd om de Jesuiten te verwijderen.

3°. Alle verdere toelating dezer orde wordt van wege het bondgenootschap verboden.

Dit voorstel is met de bekende twaalf en twee halve stemmen aangenomen, hebbende, behalve de kantons van het katholijke verbond, nog Neufchatel, Bazelstad en Appenzell i/Rh. zich daartegen verklaard.

De Landdag zal naar alle waarschijnlijkheid, nog slechts twee of drie zittingen houden; maar toch na uiteengegaan te zijn spoedig weder bijeengeroepen worden.

Voorts zal de Landdag alvorens uiteen te gaan, eene laatste dringende uitnoodiging aan het afzonderlijk verbond rigten om zich te ontbinden; ten minste zijn de verschillende hier vermelde maatregelen in de bijeenkomsten der gezanten die de meerderheid uitmaken vastgesteld, welke, alles vooraf beslist wat bij den Landdag in behandeling moet komen.

Daarop zal men de vergadering waarschijnlijk tot November verdagen.

Intusschen maakt elke partij hare krijgsplannen gereed. Vooreerst schijnen de aanvallers het late najaar te willen afwachten, wanneer de wegen tusschen Wallisserland en de kleine kantons door de sneeuw zullen belemmerd zijn. Bern en Aargau zouden dan met 30,000 man op Lucern aantrekken; Zürich, Thurgau en St. Gallen met 20,000 man op Zug; Waadt en Bern zouden, met behulp der radicalen van Murten en Boll, Freiburg aantasten.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 4 September.

De Baron S. von Rothschild heeft van den Keizer vergunning bekomen, om ten behoeve van zijne familie een fideicommis in de Oostenrijksche Staten te vestigen; dit is de eerste maal, dat dit aan een Israëliet wordt toegestaan.

— De Regering heeft aan die van Engeland, Frankrijk, Pruissen en Rusland eene nota gezonden, waarin zij, ten aanzien van het bezetten van Ferrara verklaart, dat het geenszins haar oogmerk is, eenige Regering te bemoeijelijken, en de souvereiniteit van elken Staat te erkennen, doch dat zij zich genoopt gevoelde hare aandacht te vestigen op de staatkundige bewegingen in Italie, vermits die op hare Staten grooten invloed zoude kunnen uitoefenen. Dit antwoorden der genoemde Mogendheden waren in zeer vriendschappelijken toon gesteld.

PRUISSEN.

BERLIJN, 6 September.

Brieven van den Rhijn berigten dat de Koning den 17den dezer te Bingen werd verwacht, van waar hij over Koblentz, Trier, Keulen, Dusseldorp en Munster alhier zou terugkeeren.

— De krijg der aanhangers van de leer van Hermes tegen hare tegenstanders zal weer in de Rhijnlanden hervat worden. De Justitieraad Stupp heeft aangekondigd, dat hij, naar aanleiding van het laatste schrijven van den Paus, den aard en strekking der Hermesiaansche beginselen in het breede zal uiteenzetten en verdedigen.

— De uit Nederland komende post tusschen hier en Rees, is in den morgen van den 5den bij het Disforter jagthuis door 3 kerels aangerand; terwijl twee bezig waren zich van het valies op de kar meester te maken, en een het paard vasthield, gaf de bode aan het paard een fikschen zweepslag, waarop het in galop voorwaarts ging, en de bode met de kar gelukkig ontkwam.

WURTEMBERG.

Door onderscheiden bladen wordt verzekerd, dat de nieuw gebouwde muren van de bondsvesting Ulm reeds op onderscheiden plaatsen beginnen te wijken en dat men aan het Oostenrijksche front, eene lengte van ruim 50 voeten van die slecht gebouwde muren heeft moeten afbreken.

— De Regerende Vorstin van Hohenzollern Hechingen, geboren Prinses van Leuchtenberg, is dezer dagen in een klein stadje in het Schwarzwald op hare terugreis van Baden-Baden overleden.

ENGELAND.

LONDEN, 8 September.

Zaturdag jl. hebben de leden der New-Club te Edimburgh een maaltijd gegeven aan Z. K. H. Prins Hendrik der Nederlanden, benevens al de Officieren van het Nederlandsche eskader. Ook waren, onder andere aanzienlijke personen, daartoe genoodigd, de Heer Paterson, Nederlandsch Consul en de Baron de Maussion, Fransch Consul. Na het uitbrengen van verschillende toasten stond Z. K. H. de Prins op, en bragt in een toast zijnen dank uit voor de overal door hem ontvangen betuigingen van voorkomendheid en vriendschap. Ten 7 ure des avonds begaf zich de Prins weder aan boord, en verliet den 7den met zijn eskader de reede der stad. Gedurende de 14 dagen, welke dit eskader daar doorbragt, werden de schepen door duizende inwoners bezocht. Allen waren verrukt over de beleefdheid der Officieren en manschappen, welke laatste zich, tijdens zij aan wal waren, voorbeeldeloos goed hebben gedragen.

— Dingsdag hebben de Katholijken alhier eene vergadering gehouden, om zich te verklaren tegen de bezetting van Ferrara door de Oostenrijksche troepen.

— Te Nottingham is iemand gevangen genomen, die valsche banknoten van 5 £ maakte. Vroeger was hij van eene gunstige zijde bekend, had een vermogen van 3000 £ en eene winstgevende fabriek. Spoedig echter had hij alles verteerd en eene schuld van 2000 £ gemaakt, zoodat hij zich failliet verklaarde.

— In sommige streken van Ierland, vooral in Mayo en Galway heerschen de rotkoortsen thans weder zeer sterk en is de sterfte op nieuw buitengemeen groot.

In dit jaar zijn in het werkhuis van Galway reeds meer dan 1000 menschen gestorven en in dat van de districten Oranmore en Ballinacontry 967.

— De visschers klagen dat het met de haringvangst nabij de kusten vrij slecht gaat, zoodat de prijs dan ook aanmerkelijk is gestegen.

Er zijn op de Engelsche kust tegenwoordig veel haaijen, zij komen tot digt bij het eiland Whigt en twee van 11 en 7 voet lengte zijn reeds door de visschers gevangen.

FRANKRIJK.

PARIJS, 8 September.

Volgens nadere berigten zou Abd-el-Kader reeds verder in Marokko doorgedrongen zijn en onderscheiden belangrijke posten bemagtigd hebben, onder anderen de stad Taza ter halver wege van de Algerische grenzen en Fez, met eene bevolking van bijna 8000 zielen; zij is vrij sterk en met muren en torens omringd, hoewel deze door ouderdom vervallen zijn. De Keizer zou zich tot den Generaal Bedeau om hulp hebben gewend, doch deze hem hebben geantwoord: hem die niet te kunnen verleenen zonder bijzondere magtiging van zijne Regering.

BELGIE.

BRUSSEL, 8 September.

De Heer van Hall heeft op de tentoonstelling alhier een zeer kostbaar Pauselijk gewaad gebragt, waarvoor hij 100,000 fr. vraagt. Men heeft eene inschrijving geopend, om die som bijeen te krijgen en het gewaad aan den Paus aan te bieden.

— In een gehoor, dat Pius IX aan den Prins de Chimay verleend heeft, liep het gesprek over het gedrag der Belgische geestelijkheid in politieke zaken. De Paus zeide tot den Prins, dat hij alle inmenging van de geestelijkheid in de politieke verrigtingen van het bestuur formeel afkeurde, en dat het zijn verlangen was, dat zij zich uitsluitend bepaalde tot hare geestelijke betrekkingen en pligten. Dit berigt, zegt het *Journal de Bruges*, komt van een achtingwaardig persoon uit Brussel, die onlangs uit Rome gekomen is, en wien de Prins de Chimay dit verhaald heeft, met magtiging, om er de meest mogelijke openbaarheid aan te geven.

ANTWERPEN, 8 September.

Z. M. heeft benoemd tot Rector aan de Hoogeschool te Gent, den Heer Fr. Eg. Verbeeck, Hoogleeraar in de Geneeskunde, en tot Secretaris van den Akademischen Senaat, den Heer L. J. Roelandt, Buiteng. Hoogleeraar in de Wetenschappen.

— Het *Antw. Nieuwsbl.* bevat het volgende stuk, onder den titel: Nieuw schisma in België.

De Luiksche dagbladen behelzen een mandement van Zyne Hoogw. den bisschop van Luik, ter gelegenheid van een nieuw *schisma* of scheuring in de Kerk. Het geld hier den Heer van Moorsel, desservitor der kerk van Xhavée, prov. Luik. Deze geestelyke was in 1839, op aenbeveling des apostolischen vikaris van 's Hertogenbosch, in het bisdom van Luik aengenomen, op voorwaerde van onberispelyk in zyne zeden en den bisschop volkomen gehoorzaem te wezen. De Heer van Moorsel, na dry jaren onderpastor te zyn geweest, werd desservitor der succursale kerk Xhavée. Maer toen vergat hy zyne verpligtingen, en beging groote onvoorzigtigheden, welke vele klagten uitlokten. De bisschop wilde hem toen voor eenigen tyd in een geestelyk gesticht doen treden; maar hy weigerde stellig daeraen te gehoorzamen, onder voorwendsel dat hy geene *openbare* tuchtstraf had te onderstaen. Noch de vermaningen des bisschops, noch degene van den pauselyken nuncius konden hem bewegen, weshalve zyne oversten gedwongen werden hem af te stellen, en eenen anderen pastor in zyne plaats te benoemen.

De priester van Moorsel weigerde echter de pastory en kerk te verlaten, onder voorwendsel dat hy even als de pastors onafzetbaer was. Ja spande tegen den minister van justitie een proces in, om de betaling zyner jaerwedde te bekomen; hy werd in eersten aenleg en in beroep afgewezen. Dit belette hem niet, aen den bisschop schriftelyk te verklaren, dat hy zyn pastorele bedieningen ging hervatten. Inderdaed, hy deed de deur van de kerk van Xhavée voor den nieuwen desservitor sluiten, hoorde biecht en las mis, zonder daertoe gemagtigd te zyn. Dit gebeurde op O. L. Vrouw Hemelvaertfeest en den volgenden zondag, deed hy den desservitor, hem tot opvolger gegeven, uit de kerk jagen, trotseerende aldus den bisschop en den H. Stoel.

Alle deze daedzaken worden in het mandement in het breede verhaeld en tevens bewezen, dat de magt der desservitors maer duert tot dat zy worden herroepen of andere schikking des bisschops. De conclusiën van dit document strekken om de geloovigen tegen den gevallen geestelyke, als tegen eenen *verslindenden wolf* te waerschuwen en te betoogen dat de ex-desservitor van Xhavée geene magt meer heeft om te prediken, mis te lezen of sakramenten uit te reiken.

Diensvolgens wordt door den bisschop van Luik aen de geloovigen uitdrukkelyk verboden de mis, sermoonen en diensten van den priester van Moorsel by te woonen, en met hem in goddelyke zaken gemeenschap te hebben; zy worden gewaerschouwd, dat de absolutiën, welke hy zou hebben gegeven, en de huwelyken welke hy zou hebben gezegend, sedert de herroeping zyner magt, dagteekenende 22 augusty 1845, uit volle regt nietig en ongeldig zyn; eindelyk wordt door de daed zelve opgeschort verklaerd, die geestelyken welke, te rekenen van de afkondiging des mandements, met den priester van Moorsel *in divinis* zonden gemeenschap hebben.

STADS BERIGTEN.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD LEYDEN, brengen bij deze, ter kennisse van de Patentpligtige Ingezetenen dezer Stad, dat op Maandagen, Dingsdagen, Donderdagen en Vrijdagen den 6, 7, 9, 10, 13, 14, 16 en 17den dezer maand, des namiddags tusschen *vier* en *zes* uren ter Stedelijke Secretarie zal gevaceerd worden tot de afhaling der ingevulde Patentbladen dienst 1847 en 48, zullende na afloop dier dagen de onafgehaalde door de Deurwaarders der Directe Belastingen, tegen betaling van *tien Cents* en onder gehoudenheid van dezelve in hunne tegenwoordigheid te onderteekenen aan de belanghebbenden worden bezorgd.

DU RIEU,

Leyden, 4 *September* 1847. Ter ordonnantie van dezelve,

v. PUTTKAMMER.

BROODZETTING,

Ingaande Maandag den 13den September 1847.

Maximum van den prijs, waar *niet boven*, maar *wel beneden* zal mogen worden verkocht, ingevolge Koninklijk besluit van den 25sten Januarij 1826, (*Staatsblad* N°. 5) en de dispositie van H. H. Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, van den 5den December 1828, (*Provinciaalblad* N°. 161.)

Het Roggebrood, van zuivere Rogge gebakken, wegende drie Nederlandsche ponden, op	38	Cents.
Een pond vijf oncen, op	19	»
Het Tarwebrood, beste soort, wegende een Nederl. pond, op	35	»
Vijf oncen, op	17½	»
Het Franschbrood van een Nederl. pond, op	35	»
Vijf oncen, op	17½	»
Het Huisbak, wegende een Nederl. pond, op	32	»
Vijf oncen, op	16	»
Het minste soort of zoogenaamd krop uit de zak, van een Nederl. pond, op	26	»
Vijf oncen, op	13	»

Alles gebakken overeenkomstig art. 2 van het Reglement op het bakken en verkoopen van brood, gearresteerd den 5den September 1846.

Burgemeester en Wethouders der stad Leyden,

DU RIEU.

Leyden, 9 *September* 1847. Ter ordonnantie van dezelve,

v. PUTTKAMMER.

ADVERTENTIEN.

Getrouwd: H. W. TYDEMAN Jr.

EN

A. J. HOORN.

HAARLEM,
10 September 1847.

Eenige Kennisgeving.

Na eene ziekte van weinige dagen, overleed ten mijnen huize onze waarde Moeder en Behuwd-Moeder Mejufvrouw ELISABETH KLINK, Weduwe van den Heer J. S. VAN DER KEMP, in den ouderdom van 61 jaren en 9 maanden.

P. BRAAT,

LEYDEN, E. BRAAT,

6 September 1847. Geb. VAN DER KEMP.

Mijn geliefde Man JOH^s. VAN DER PLAS, overleed heden in den ouderdom van 41 jaren.

LEYDEN, N. VAN LEEUWEN,
10 September 1847. Wed. JOH^s. VAN DER PLAS.

Het door mijnen Man uitgeoefende bedrijf van Poffertjesbakker, zal door mij en mijne Kinderen op denzelfden voet worden voortgezet. Bevelende ik mij nog dringender dan vroeger in de gunst van mijne geëerde Stadgenooten.

Voor de vele en hartelijke deelneming, welke onze geliefde overledene Moeder en Behuwd-Moeder, Mevrouw Weduwe van den Wel-Eerwaarden Heer G. G. AKERSLOOT, Geb. DANCKERTS, gedurende hare laatste ziekte heeft ondervonden, en bij haar einde ook aan hare kinderen is betoond, betuigen wij langs dezen weg onzen openlijken en warmen dank. De herinnering derzelve zal ons steeds ten troost zijn, bij hetgeen wij in onze lieve afgestorvene voortaan zullen missen.

LEYDEN, Uit aller naam:
10 September 1847. A. H. AKERSLOOT.

Allen die iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan den Boedel van wijlen den Wel-Ed. Gestr. Heer JOHANNES WYNGAARDEN, in leven *Gepensioneerd Kapitein*, gelieven daarvan **opgave** of **betaling** te doen *vóór het einde dezer maand*, ten huize van den Ondergeteekende.

Leyden, J. L. TEERLINK,
8 *September* 1846. *Executeur-Testamentair.*

De Voorwaarden omtrent het gebruik van Gaz, door Particulieren, zijn verkrijgbaar gesteld aan het Bureau der Stedelijke Gaz-Fabriek; alwaar ook nadere inlichtingen te dezer zake te bekomen zullen zijn.

Aan het Kantoor van DANIEL JOHANNES LE NOBEL, Haarlemmerstraat Wijk VI N°. 488 te *Leyden*, is in de afgeloopene 202de Kon. Ned. Loterij getrokken op N°. 1741 de prijs van *f* **10,000**, en op N°. 20501 *f* **1,000.** Zijn op nieuw weder te bekomen **Heele** en **Gedeelten van Loten**, Prijs-Courant. De trekking der *Eerste Klasse* begint op Maandag den 4^den October 1847.

Bij J. M. SECREVE, op de Hooigracht te *Leyden*, zijn te bekomen **Heele** en **Gedeelten van Loten**, voor de 203de Koninklijke Nederlandsche Loterij.

Room- en Koffijhuis *DE VINK*.

De Ondergeteekende heeft de eer het geëerde Publiek te berigten, dat op Woensdag den 15^den September aanstaande zal gegeven worden

Groot Harmonie-Concert,

door het Gezelschap ***Sempre Harmonia***, bestaande uit 24 Leden, onder Directie van den Heer D. GOUDSWAARD, van *Rotterdam*.

Entrée voor een HEER *f* 0.50. Voor een HEER met een of meer DAMES *f* 1.—

Aanvang ten VIJF ure. D. OUDSHOORN.

Vóór of op den 25sten September aanst. vraagt men tegen behoorlijke zekerheid en rente van 5 pCt., benevens driemaandelijksche aflossing van **Vijftig Guldens**, de som van **VIER HONDERD GULDENS.** Adres met geteekende brieven onder Letter **A**, in den Boekwinkel van de Wed. D. DU SAAR.

Door vertrek naar elders

wordt *UIT DE HAND TE KOOP* aangeboden, een HUIS en ERVE, gelegen op eenen volkrijken fatsoenlijken stand binnen *Leyden*, waarin eene **Slijterij in Gedisteleerd** wordt uitgeoefend en een redelijk bestaan oplevert, en waarbij tevens in een afgezonderd gedeelte eene **Melknering** uitgeoefend wordt; hiertoe inclinerende adressere men zich in Persoon of franco, Brieven, bij den Boekhandelaar C. MENZEL, in de Paardensteeg te *Leyden*. De Kooper kan des verkiezende tegen behoorlijke rente 2/3 der Kooppenningen gevestigd laten; de zaak kan dadelijk of met half October of 1°. November e. k. worden aanvaard.

Men is van meening ten overstaan van den Notaris J. TOMAS, residerende te *Leyden*, op Zaturdag den 18^den September 1847, aan den Burg aldaar, 's avonds te 6 ure, Vrijwillig in het Openbaar te Veilen en Verkoopen:

N°. 1. Een HUIS EN ERVE, te *Leyden*, aan den Ouden Rhijn, omtrent de Dollehakkersteeg, Wijk VI. N°. 122.

N°. 2. Een HUIS EN ERVE, te *Leyden*, aan de zuidzijde van de Klikstraat, Wijk II. N°. 461.

Daags vóór en op den Verkoopdag zullen de Percelen ter bezigtiging zijn.

Nadere informatiën te bekomen ten Kantore van voornoemden Notaris J. TOMAS, alsmede ten Kantore van den Notaris M^r. B. VAN BERKEL, te *Delft*.

OPENBARE VERKOOPING

in het *Heeren-Logement* aan den Burg binnen *Leyden*, van de navolgende Percelen, allen staande en gelegen binnen *Leyden*, als:

(Vrijwillig.)

N°. 1. Een HUIS en ERVE, in de Nieuwsteeg, met een PAKHUIS in de Salomonsteeg daaraan verheeld, hebbende twee Beneden-Kamers *en Suite*, Opkamer, Keuken, Kelder, Binnenplaats, Tuintje, Mangelkamer met Droogzolder, drie Boven-Kamers, Meiden-Kamer, Turf- en andere Zolders en verdere Gemakken, Wijk IV N°s. 717 en 756.

(Op Regterlijke Autorisatie.)

N°. 2. Een HUIS en ERVE, met groote VEESTALLING en TUINGROND, in het Noordeinde, Wijk I N°. 203.

N°. 3. Een HUIS en ERF op de nedergelegde Vestwal of Galgewater, Wijk I N°. 67.

N°. 4. Eene STALLING, in de Molenwerf- of Valkensteeg, Wijk I N°. 75.

N°. 5. Een WAGENHUIS, in de Kruisstraat, Wijk V N°. 171. Allen breeder bij aangeplakte biljetten omschreven.

Waarvan de provisionele Opveiling zal plaats hebben op Zaturdag den 25sten September 1847, en de finale Gunning op Zaturdag den 2^den October 1847, beide des avonds ten 7 ure, terwijl tusschen de Veiling en Afslag, ten Kantore van den na te noemen Notaris Verhoogingen zullen worden aangenomen, tegen genot van *een vijfde* van iedere Verhooging.

Het Perceel N°. 1 zal kunnen worden bezigtigd des Maandags en Donderdags van iedere week vóór de Verkooping, tusschen 11 en 1 ure, mits vooraf bij de Bewoners belet vragende; zullende de overige Percelen te zien zijn des Woensdags en Donderdags vóór de Veiling van des voormiddags 10 tot des namiddags ten 2 ure.

Zijnde nadere informatiën te bekomen ten Kantore van den Notaris A. B. BARKEY Nz., te *Leyden*.

GRAANPRIJZEN AAN DE BEURS TE LEYDEN.

Zaturdag 11 September.

Nieuwe Rogge *f* 8.50 tot 8.20. Gerst *f* 6.00 tot *f* 5.75 Haver *f* 5.00 tot *f* 4.75. Koolzaad *f* 11.50 tot *f* 11.00.

PRIJS VAN DE BOTER AAN DE WAAG TE LEYDEN.

Zaturdag 11 *September.* Van 41 tot 43 à 44 Gulden.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

VRIJDAG, 10 SEPTEMBER.

			Laagst. koers.	Hoogst. koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à $2\frac{1}{2}$	pCt.	$55\frac{1}{2}$	$55\frac{5}{8}$	$55\frac{1}{2}$
Dito dito	» 3	»	$67\frac{1}{2}$	$67\frac{5}{8}$	$67\frac{1}{2}$
Dito dito	» 4	»	$87\frac{9}{16}$	$87\frac{3}{4}$	$87\frac{9}{16}$
O. I. Leening	» 4	»	$87\frac{7}{16}$	$87\frac{1}{2}$	
Amortisatie Syndicaat	» $3\frac{1}{2}$	»	$85\frac{3}{8}$		
Handel-Maatschappij	» $4\frac{1}{2}$	»	$167\frac{3}{4}$	$168\frac{1}{2}$	$167\frac{3}{4}$
Haarlemmermeer	» 5	»			
Aandeelen Rijn-Spoorweg	» $4\frac{1}{2}$	»			
Aand. Holl. Spoorweg Maatschappij	»	»			
BELGIE, Certificaten	» $4\frac{1}{2}$	»	$101\frac{1}{2}$	102	
Dito Dito	» $2\frac{1}{2}$	»			
Dito bij ROTHSCHILD	» $2\frac{1}{2}$	»			
SPANJE, Leen. bij Ardoin van 85 £	» 5	»	$15\frac{11}{16}$	$15\frac{3}{4}$	
Dito bij dito, onbep. stukken	» 5	»	$14\frac{1}{2}$	$14\frac{3}{4}$	
Dito Binnenl. à 6 m.	» 3	»	$23\frac{5}{8}$	$24\frac{1}{16}$	$23\frac{11}{16}$
Coupons Ardoins	»	»	$13\frac{1}{8}$	$13\frac{3}{8}$	
PORTUGAL, te Londen	» 3	»			
Dito Dito	» 4	»	$26\frac{1}{4}$	$26\frac{3}{4}$	$26\frac{1}{2}$
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	» 5	»	$105\frac{3}{4}$		
Dito dito 1828 en 1829	» 5	»			
Cert. bij dito 1831 en 1833	» 5	»	$96\frac{1}{4}$		
Dito bij HOPE	» 4	»	$89\frac{1}{8}$		
Dito bij STIEGLITZ & Co.	» 4	»	$88\frac{11}{16}$	$88\frac{7}{8}$	
Certificaten te Hamburg	» 5	»			
Inschrijving in Assign.	» 6	»			
Certificaten van dito	» 6	»			
POLEN, Certificaten	» 4	»			
Dito Aandeelen met Loting	fl. 300	*f*			
Dito dito	» 500	»	142		
PRUISSEN, Loten van 50 R.	» »	»			
OOSTENRIJK, Oblig. Weener Bank	» 5	pCt.			
Idem	» 4	»			
Oblig. Metalliek	» 5	»	$102\frac{1}{4}$		
Idem	» $2\frac{1}{2}$	»	52	$52\frac{1}{16}$	
Aandeelen 28 Mei 1834	*f* 500	*f*			
Idem 1 April 1839	*f* 250	*f*			
NAPELS, Certif. bij Lam. en Bouw.	à 5	pCt.			
BRAZILIE	» 5	»	$86\frac{1}{8}$	$86\frac{1}{2}$	
AMERIKA	» 6	»			
Dito Bankactiën	»	»	$4\frac{1}{8}$		
MEXICO	» 5	»	$18\frac{1}{2}$	$18\frac{3}{4}$	$18\frac{1}{2}$
VENEZUELA	» $2\frac{1}{2}$	»			

Koers van het Geld: Beleening 4. Prolongatie 4. Wissel-Disconto 4 pCt.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.